

PŘÍPADY KPT. VÁCHALA

**Pronikavý
smích**

2

Hana Militká

Hana Milíková

Pronikavý smích

Modelka a herečka Nikol Nejedlíková

Román věnuji svým spolužákům z JAMU
Nice Brettschneiderové a Pavlu Zedníčkovi
s díky za inspiraci

Předmluva

Hanka Militká absolvovala na brněnské herecké fakultě JAMU zhruba před padesáti roky. Byl jsem už pomalu na cestě do Městských divadel pražských, takže jsem stačil zaznamenat, že se tam tehdy těšila značné pozornosti pro svůj vzhled a přátelskou povahu. Pracovně jsme se setkali až po mnoha letech v Národním divadle v Praze, kde Hanička externě vypomáhala v menších rolích. Mimo jiné mi byla víc než stokrát manželkou Rózou v Našich Furiantech, kde jsem byl kromě obou titulních rolí i dědečkem Dubským a hospodským Markem. Jako herečka Hanka sice žádnou převratnou kariéru neudělala, ale jako divadelní duše patří k elitě. Je pokorná, obětavá a stoprocentně spolehlivá. Když jsem se dověděl, že se odvážíla vstoupit na literární dráhu, zaplesal jsem, když mě pak požádala o úvodní slovo ke své knížce, okamžitě jsem souhlasil. Vyzvala mě, že můžu napsat i že se mi to nelíbilo. To bych ale Hance nikdy nemohl udělat. Ať se na místě propadnu, ne!

Vím jenom jedno. Hanka Militká je báječná ženská. Když se příště pustí do pojednání o jaderné fyzice a bude chtít, zase jí napíšu úvodní slovo. Vás, kterým stačí jen otočit list, prosím, čtete. Když budete mít pocit, že to dokážete lépe, pište i vy. Je to cesta sebereflexe. Ostatně Hamlet v překladu Břetislava Hodka říká jasně – „Náš není výsledek, náš je jen záměr smělý.“

Václav Postránecký

V divadle

Kdo je šťastnější, než ten, který si hraje?
Jde o hru samotnou, nezáleží na tématu.
Skutečně nezáleží?

Co když se pohne hranice mezi fantazií a skutečností?
Víme vždycky, o co právě jde?
Jak poznat, že už je toho dost?

Jak poznat, že jsme právě překročili povolené hranice?
Kdo nám je povoluje?
Kdo má tu pravomoc?

Nebo smíme nedbat? Oddávat se fantazii?
Kdo nese odpovědnost?
Rádi si hrajeme. Rádi i sníme.
Nesmíme dopustit, aby hry vymizely.

Odpovědnost je jen pro blázny!
My jsme ti vyvolení!
Následujte nás!
I další pokolení!
Jen my přinášíme tu jedinou pravdu!

Bez nás jste nic!
Jen zrnko písku!

Tohle a mnohé jiné fráze
Můžeme slyšet od dnešních vůdců,
kteří vše ničí, jen aby vynikli.
Otázkou je, kdo jim však pomník postaví?

Seděl v maskérně.

Zvolna se připravoval na večerní představení.

Maskérka Anička ho líčila.

Její kolega, šéf maskérů Jan Skokan, četl noviny.

„Jsou dnešní?“ zeptal se Jaroslav.

„Ne. Nestihl jsem si je koupit. Tyhle tady včera někdo nechal.“

„Už vám je nesu, Jaroušku,“ posvátně před něho položila denní tisk.

„Děkuji vám, Marie. Říkám si, že jste zapomněla.“

„Promiňte. Už se to nestane. Ještě jsem honem žehlila vaši bílou košili. Z fundusu přišla v hrozném stavu.“

Jaroslav jí už nevěnoval pozornost. Vzal noviny. Začal v nich listovat. Maskérka Anička přešla k němu zepředu. Naklonila se nad něj. Pudrovala mu obličej.

Zvedl oči. Zabořil je do jejího výstřihu: „Teda Aničko, vám to dneska sluší!“ řekl laškovně.

Zasmála se. Ještě chvilku ho nechala dívat se. Pak se rozhlédla, jestli si toho všichni všimli. Obřadně si zapnula dva knoflíčky. Rázem zbyla polovina krásy.

„Taky tě dostala!“

„Nerozumím. Co?“

„Ne co, ale kdo.“

„Jo. Tak kdo?“

„Anička přece.“

„Co je s ní? Nechápu,“ divil se Jaroslav.

„Na mě taky vykoukla. Je to kus, co?“ zašeptal Jenda.

„Já viděl hned dva kusy.“

„Jo, to se ti teda povedlo,“ smál se Jenda.

Od dnešního probuzení byl pohled na vlnadnou Aničku první příjemnou chvilku, která Jaroslava potkala. Bohužel se mohl jen kouknout. Nepatřil k těm šťastným, kteří si mohli i sáhnout. Přitom měl u žen docela úspěch. Slečna Anička si však pečlivě vybírala.

„Tohle jsi už slyšel?“ zeptal se maskér Jenda.

„Co myslíš?“

„Moji příhodu ze včerejška.“

„Asi ne,“ řekl nejistě Jaroslav. Jenda měl tolik historek! Kam jen na ně chodí?“

„Letím včera na tramvaj cestou do práce. Najednou koukám, přede mnou si to šinou dvě krásný holky. Fakt krásný. Vlastně jsem je viděl jenom zezadu. Už to byla nádhera. Zepředu by to musela být naprostá pohádka. Zvolnil jsem. Uvažuji, kterou z těch dvou

bych radši sbalil. Mé rozhodnutí bylo pro tu vlevo. Měla delší nohy. Jestli něco miluju, jsou to delší nohy.“

„Dlouhý krásný nohy. Zvlášť, když se povedou,“ zafilosofoval Jaroslav.

„Už jsem je začal dohánět,“ pokračuje Jenda. „Když tu náhle jsem si všiml, že té vlevo se pod okrajem minisukně objevil tmavší proužek.“

Holky přidaly do kroku. Já přidal taky. Už skoro běžely. Chtěly chytit tramvaj, která právě dojížděla do stanice. Koukám jí na nohy. Ten tmavý vodorovný proužek pod minisukni se posouval pořád dolů. Najednou mi to došlo. Padaj punčocháče. Ona se snažila v poklusu zachytit vršek kalhot. Nepovedlo se. Horní okraj silonek doklouzal pomalu až ke kolenům. Řek jsem si, že ji upozorním. Obě holky se příšerně chechtaly. Ta druhá si toho všimla. Upozorňovala ji. Byla to nádherná pantomima. Ta vlevo kývala hlavou, jako že o tom ví. Přitom se snažila zachytit okraj kalhot. Běžela. Chechtala se jako blázen. Divím se, že se smíchy neucvrkla. Doháněly tramvaj, která mezitím zastavila. Lidi vylezli, našli. Už jsem je chtěl oslovit. Holky na poslední chvíli skočily do tramvaje. Dveře zaklaply. Bylo po nadějích. Holky zmizely. Jen jsem zíral. Málem jsem přišel pozdě do práce. Velká škoda. Nohy byly krásný...“

„Proti tramvaji nemůžeš bojovat,“ řekl s úsměvem Jaroslav.

„Jak proti tramvaji?“

„Jednoduše. Jakmile je pohltila tramvaj, byly pro tebe ztracené. Je přece technicky zřejmé, že bys je byl lehce doběhl i ve svém věku.“

„V jakém věku?“

„Se spuštěnými kalhotami u kolen se běží daleko pomaleji, než s kalhotami navlečenými,“ chechtal se Jaroslav. „Stejně by mě zajímalo, jak ty holky lovíš.“

„Prostě je ukecám. Musíš mít trpělivost. Za den se snažím postupně deset holek ukecat. Vždycky aspoň jedna z těch deseti podlehne.“

„Co s nima vlastně pak děláš? Co bys dělal, kdybys je byl dohnal. Ve tvém věku to už není taková brnkačka. Aspoň si to myslím.“

„Nech si ty narážky o věku. Chceš tím říct, že patřím do starého železa? To by ses divil. Máme v rodině obrovskou vitalitu až do pozdního věku.“

„Vážně? To máš dobrý,“ obdivně řekl Jaroslav.

Jenda se začal děsně chechtat: „Nejhezčí je přece dobývání. I kdyby nepodlehla žádná, užiju si. Abych pravdu řekl, jen mezi námi,“ ztišil hlas, naklonil se k Jaroslavovi, „už se na těch pazourech moc neudržím. Co neukecám, to uválím.“

Jaroslav se začal chechtat: „Při tvé váze jsem si jistě, že maj dost. Žádná si pak nemůže stěžovat, že nebyla úplně hotová!“

„Přesně tak!“ vítězně zářil Jenda.

Jaroslav trpělivě vyčkal, až ho Anička nalíčí. Nasadila paruku. Přilepila ji na čele i nad ušima. Král Richarda III. byl připraven.

Vrátil se ještě do šatny.

Při Richardovi III. měl fotku své zemřelé ženy vždy při sobě.

Pokaždé se na ni dlouho díval.

Nikdy si ani neuvědomil, že s ní mluví: „Vidiš, Zdeni? Už je to rok, cos mě opustila. Zrovna dneska. Je mi bez tebe smutno. Vím,

ani mi to neříkej. Byl jsem občas protivný. Neměl jsem na tebe moc času. Lítám, jako hadr na holi. Divadlo, film, dabing. Už je toho nějak moc. Nejhorší je, že se vracím do prázdného bytu. Nikdo mě nečeká. Je tam zima,“ povzdychl.

Tiše se otevřely dveře.

Jedním okem nakoukla garderobiérka Marie.

Pochopila situaci. Tiše zavřela.

Za chvíli zaklepala. Vstrčila dovnitř hlavu: „Můžu donést kafičko?“

Rychle schoval portrét své ženy: „Ano, dám si, ještě mám trochu času.“

Marie zmizela. Vzápětí se objevila. Nesla na malém tácku šálek s kávou. Vedle ní trčel papírový pytlíček.

„Ještě něco k zakousnutí. Dnes jsou výborné. Taky jsem si jeden rohlíček dopřála. Posilní,“ láskyplně se usmála. Vzápětí zmizela.

S lehkým odporem otevřel Jaroslav pytlík. Nakoukl. Vysypal rohlíček na tácek. Chvilí na něj rozpačitě hleděl. Upil kávy. Rozhodl se. Snědl ho. Příliš si nepochutnal.

Zjistil, že je deset minut do začátku.

Otevřel scénář. Na prvních větách se rozmluvil.

Pak už šel na scénu.

Začala hra Richard III.

„Z mrzuté zimy se nám pod sluncem, ve znaku Yorků,
klube krásné léto.

A mraky, co tak stínily náš dům

zapadly v moři.
Čela nám teď zdobí
vítězné věnce.

Z otlučené zbraně je trofej na zdi,
z drsných alarmů večírky s tancem
a řev pochodu ztich v něžný rytmus.

Válečníkovi vymizel z tváře hněv
a místo aby na obrněném koni vyjížděl
strašnému nepříteli nahnat strach
čile se vrtí v dámském pokojíčku,
kde loutna dráždí choutky.

Ale já?
Nestvořený k hrám lásky,
ani k tomu, abych se vzhlížel v zrcadle,
já hrubec, neschopný vznešeně se ucházet
o tu či onu cupitavou vílu,
já, jemuž falešnice příroda vzala ty půvaby
a upřela patřičnou tvář,
já křivý, nehotový,
poslaný na svět, než mě dolátali,
hudlařsky spíchnutý a samý kaz,
že pes hned štěká, jak se přibelhám,
já v tenhle slabošský a kňouravý čas míru

nemám jinou zábavu,
než na sluníčku slídit za svým stínem
a komentovat to své mazáctví.
Nemohu být milencem
a tím si zpříjemnit tu dobu sladkých slov.

No tak se stanu lotrem,
jemuž se nicotné radosti té doby
hnusí!“

Veliký potlesk.

Divadlo běží.

Diváci jsou uchvázeni.

Pauza.

Jaroslav se vrací do šatny. Oddychuje.

Dveře se otevrou: „Všechno v pořádku? Potřebujete něco?“ zjišťuje Marie.

„Ne, v pořádku. Jen si trošku vorazím.“

„Vrátím se za chvíli,“ tiše mizí.

V hledišti doznívá potlesk.

Jaroslav kráčí do maskérny.

Maskérka Anička mu sundá paruku. Odlíčí ho. Usmívá se: „Jak to šlo, mistře?“

„Lidi jsou fajn. Ze začátku jsem měl sice dojem, že usnuli. Pak šli s námi. Potlesk nebral konce. Patnáct opon. Slyšela jste,“ spokojeně se usmíval.

„Mám pro mámu lístky. Snad se jí to bude líbit.“

„Na kdy?“

„Už příště.“

„Vyřídíte jí, že budu hrát jen pro ni,“ usmíval se šibalsky.

„Díky. Jste skvělý.“

Vrátil se do své šatny.

Vzápětí vstoupila Marie: „Převlékneme se?“

„Už můžu.“

Marie začala láskyplně svlékat mistrovi kostým. Pečlivě ho ukládala na ramínko. Pomohla mu obléct do civilu. Párkrát ho nenápadně pohládila po rameni. Po chvíli odvlála i s kostýmem.

Kráčel z divadla.

Byl vyčerpán.

„Mám skočit na pivo? Ale nemám sílu na fanoušky. Radši jdu domů.“

Odemkl.

Nalil si trochu vody.

Otevřel ledničku: „Kde jsou tvé dobrůtky, které byly vždycky po ruce?“ vzdychl si smutně.

„Nikdy mě nenapadlo, že mi odejdeš. Že mě tu necháš samotného. Teprve teď vidím, jak jsi pro mne byla důležitá. Co všechno jsi mi přinášela. Život je moc složitější. Asi zase neusnu. Ráno budu slabej jak moucha. Kdyby se mi aspoň zdálo o nějakých šťabajznách. Bylo by veselo,“ usmál se.

S úsměvem na rtech usnul během okamžiku.

Ráno vyskočil čilý jako rybka.

Posnídal.

Zazvonil telefon.

„Dobrý den, pane Sýkoro. U telefonu režisér Karel Zábora. Připravujeme seriál pro televizi nazvaný Pražské podsvětí. Rád bych vás obsadil do hlavní role kapitána kriminální policie. Mám určitý nápad. Můžeme se dnes sejít?“

„Dobrý den, pane režiséře. Velmi rád se s vámi sejdu. V kolik hodin?“

„Dnes dopoledne v deset ve filmovém klubu. Hodí se vám to?“

„Určitě. Budu tam. Těším se. Nashledanou.“

Herec Sýkora byl lehce nervózní. Měl dojem, že jde o něco zvláštního.

Na schůzku přišel přesně. Zvykl si za léta chodit všude včas. Ne-
snášel lidi, kteří na sebe nechávají čekat. Považoval to za určité po-
hrdání ostatními.

Sýkora a Zábora se znali. Už spolu několikrát pracovali. Ale ještě nikdy na tak velkém projektu.

„Dobrý den, pane Sýkoro. Jsem rád, že vás vidím. Patrně víte, že náš seriál je rozsáhlý. Možná ne dost. Zatím má dvacet pět dílů. Po-
čítáme nejméně s dvojnásobkem. Chci vám navrhnout jednu věc. Vím, že se pokoušíte trochu psát. Dokonce vám vyšla knížka poví-
dek. Neměl byste zájem podílet se na scénáři?“

„Vaše nabídka mě skutečně překvapuje. Musím si to nechat projít hlavou. Nevím, jestli moje spisovatelské schopnosti jsou dostatečné.“

„To už nechte na nás. Doladíme si vše, když bude potřeba. Měl bych pro vás nabídku. Hodně by mi záleželo na tom, abyste nastoupil na oddělení kriminální policie na stáž. Bohužel nemáme na tuto akci finanční prostředky. Vynahradili bychom vám ušlý čas odměnou za účast na scénáři. Jde mi hlavně o to, že byste pracoval v kanceláři. Je dobré proniknout do podstaty kriminálky. Okouknout postupy kriminální policie. Inspiroval byste se skutečnými případy. Vnesl byste do našich scénářů čerstvý vítr.“

„Jak si to představujete konkrétně?“

„Domluvíme vám stáž na jednom oddělení. U kapitána Váchala. Doufám, že se nám podaří ho přesvědčit, aby vás přijal. Budete se řídit jeho pokyny.“

„Jak dlouho bych tam byl?“

„Asi měsíc. Víím, že je to dlouhá doba. Vaše poznatky přímo od pramene budou pro nás velmi cenné. Tím bude náš seriál výjimečný.“

„Musím si to rozmyslet.“

„Zanedlouho začínají prázdniny. V divadle se asi už nezkouší. Pokud neplánujete nějakou důležitou dovolenou, mohl byste nastoupit co nejdřív. Začínáme točit koncem srpna. Krásně byste stáž stihl.“

„Musel bych tam chodit denně?“

„Ano. Potřebujeme, abyste tím provozem načuchl.“

„Kriminálka souhlasí, že se jim budu plíst pod nohy?“

„Se šéfy je už všechno domluveno. Ještě si musím ověřit, zda souhlasí kapitán Váchal. Je to ostrý hoch. Doufám, že k sobě najdete cestu. Záleží jen na vás.“

„Kolik budu mít natáčecích dní?“

„Scénář je napsaný z pohledu kapitána kriminálky. Skoro každý den vás budeme potřebovat.“

„A honorář?“

„Jako obvykle. Určitě se dohodneme.“

„Kdy bych měl začít?“

„Nejlépe dnes. Záleží na vašem čase.“

„Vy mě tam uvedete?“

„Jestli na tom trváte, určitě.“

„Dobře. Můžeme to zkusit. V kolik a kde?“

„Za dvě hodiny. Napište si adresu.“

Za dvě hodiny se sešli před služebnou.

Seznámení

„Kapitán Váchal.“

„Jaroslav Sýkora, herec. Toho času váš elév,“ zasmál se.

Podali si ruce.

„Asi vám budou naše prostory připadat jako normální kanceláře. Jde hlavně o to, čím se zabýváme. Určitě máte bohatou fantazii. Umíte si leccos představit. Filmaři trvali na tom, abychom vás přijali. Pozorujte, třeba si pište. O případech nesmíte s nikým mluvit. Musíte to vzít na vědomí. Jinak vás zatkneme pro maření výkonu spravedlnosti.“

„Pane jo, vy na mě hned zvostra.“

„Abychom si vyjasnili pozice.“

„Rozkaz, pane kapitáne,“ zasalutoval čtverácky herec.

„Nešaškujte! Nejste v divadle.“

„Dobře,“ udělal tajně tragickou grimasu.

Vstoupil mladý detektiv: „Podporučík Radim Vlahý.“

„Herec Jaroslav Sýkora. Pro vás kriminalistický elév na stáži.“

„Vy chcete být kriminalistou?“

„Pokud se nebudou dost snažit, mladej, pan Sýkora vás zastoupí,“ neodpustil si kapitán.

Mladý detektiv vyvalil oči. Potřásl si váhavě rukou s hercem.

Ten na něj mrknul.

Mladému se viditelně ulevilo.

„Tohle je váš stůl. Telefon neslouží k osobním hovorům. Pokud budeme mít výjezd, nejedete s námi. Můžete si listovat starými případy. Hlavně se nám nepleťte pod nohy.“

„Chápu. Samozřejmě.“

„Mladej, dohlídněte na něj.“

„Provedu, pane kapitáne.“

Dál se už kapitán věnoval své práci.

Jaroslav si sedl na určené místo. Rozhlížel se kolem. Za chvíli se začal nudit. Sledoval vteřinovou ručičku na nástěnných hodinách. Pak našel na stole nějaký spis. Otevřel ho. Rozhlédl se nesměle, jestli tenhle spis je součástí jeho práce. Nikdo nic neříkal, nenamítal. Tak se začel. Najednou vykulil oči, nasadil brýle. Četl pozorně. Na tváři měl tragický výraz.

Mladý detektiv k němu přišel: „Dovolíte? Právě tenhle spis hledám. Není to veselý případ. Moc legrace u nás není.“

Vzal si spis. Zahloubal se do něj. Pak něco psal na počítači.

Otevřely se dveře. Vstoupila mladá krásná dívka. Nesla na tácu tři kávy.

Kapitán zvedl hlavu: „Dovolte, Boženko, abych vám představil známého filmového i divadelního herce Jaroslava Sýkoru. Možná jste ho už v nějakém filmu viděla. Je u nás na stáži. Má točit film, ve kterém bude hrát vyšetřovatele. Buďte mu ve všem nápomocná.“

„Velice mě těší, pane Sýkoro,“ zašveholila, když před něho postavila kávu.

„Potěšení je na mé straně,“ galantně políbil Božence ruku. Mohl na ní oči nechat. Všimla si jeho zájmu. Zrudla. Odběhla rozrušená.

Celý čas v kanceláři proběhl celkem bez vzrušení.

Až při odchodu na chodbě potkal Jaroslav Boženku: „To je náhodička. Zase se vidíme. Nešla byste se mnou na kávu? I když tak dobrou jako umíte vy, nikde asi nevaří.“

Koukla na hodinky: „Možná na chvíličku.“

„Výborně. Můžeme jít na dvě deci. Nebo na panáka...“

„Vím o dobré vinárně,“ špitla. „Je tady za rohem.“

„Výborně. Jdeme.“ Nechal se vést.

Objednali si večeri a láhev vína.

Po dlouhé době se Jaroslav cítil dobře. Sršel vtipem. Byl neodolatelný. Boženka byla v sedmém nebi. Takový slavný herec ji pozval. Věnuje se jí. Až tohle řekne holkám, budou všechny zírat.

„Doufám, že je nenapadne, že kecám,“ lekla se. Ale při pohledu na zábavného, oslnivého herce na holky zapomněla.

Odcházeli až před zavírací hodinou.

Pozval ji k sobě.

Neodmítla.

Výjezd

Druhý den oba málem zaspali. Rychle letěli do práce.

Ani se nesnažili zakrývat, že přicházejí spolu.

Nikoho nenapadlo, že to není náhoda.

Boženka se přece jen trošku styděla. Před budovou se odtrhla. Běžela na své pracoviště. Rozloučila se jen letmo.

Jaroslav byl duchem nepřítomen. Blaženě se usmíval.

Pošťák krácel s poštou ulicí. Zamířil na Náměstí Míru do domu. Stanul před dveřmi se jmenovkou Valerie Kostomlatová.

Zazvonil.

Nic se nedělo.

Zazvonil znovu.

„Zdá se mi, že to nezvoní,“ povzdychl. Zaklepal. Dveře se trošku pootevřely.

„Haló, je někdo doma?“ naslouchal. Nic se neozvalo. Vstrčil hlavu dovnitř. Nikoho neviděl. Otevřel dveře dokořán: „Haló, tady pošta. Nesu dopis s pruhem. Od úřadu.“

Nikdo se neozval.

Dveře do další místnosti byly otevřené.

Najednou vykřikl překvapením. Hrůzou začal couvat.

Okamžitě volal policii: „Haló, je to policie?“

„Kapitán Váchal. Slyším.“

„Já tady doručuju poštu.“

„No a?“

„Je tady mrtvola.“

„Kde tady?“

„V prvním patře.“

„Adresa? Přečtete mi ji z obálky.“

„Náměstí míru 16.“

„Rozumím. Čekajte na místě. Ničeho se nedotýkejte. Nikoho tam nepouštějte. Jedeme.“

Ve dveřích se kapitán otočil k Sýkorovi: „Hlídejte tady. Můžete si listovat ve starých případech. Ale běda! Nepřeházet. Nebo budete nasluhovat.“

„Byla to pitomost, že jsem kývnul na stáž,“ pomyslel si Jaroslav.

„Jen přehlídka ztraceného času.“ Vzal ze stolu otráveně horní spis, na který mu ukázal kapitán. „Prý si můžu listovat,“ ušklíbl se. „Že jsem sem vůbec chodil.“

Kriminalisté dorazili na místo. Vstoupili do bytu na Náměstí Míru 16.

„Kde ji máme?“ zeptal se kapitán pošťáka.

„Ve vedlejším pokoji,“ ukázal.

„Její jméno?“

„Valerie Kostomlatová.“

Kapitán ho vyslechl.

Pak si prohlédl celý byt.

Na posteli ležela na zádech mladá krásná žena. Byla ve spodním prádle. Břicho samá krev. Uprostřed břicha trčel zabodnutý nůž.

Obličej měla krásně nalíčený, nedotčený. Rty pootevřené jako k polibku.

„Co vy na to, mladej?“

„Hrůza,“ zašeptal Radim. Trošku zavrával.

„Mladej, jdou na vzduch, než nám tady znehodnotěj stopy.“

Mladý detektiv vycouval do předsíně. Vyšel z bytu ven. Sedl si na pavlači na lavičku.

Nevěděl, jak dlouho tam seděl. Možná celý den. Pak se vrátil kapitán: „Tak co? Už jste se srovnal? Myslel jsem, že vás tyhle citlivé momenty dávno neberou.“

„Promiňte, pane kapitáne. Netušil jsem...“

„To nic. Když umře mladá krásná ženská, vezme to každýho. Nejen vás. Málokdo to snese. Hlavu vzhůru. Za chvíli pojedeme k nám. Ještě vydám pár příkazů. Počkejte na mě v autě.“

„Provedu, pane kapitáne,“ o poznání silněji hlásil mladý detektiv.

Herec Jaroslav Sýkora se plně zabral do čtení podkladů ke staršímu nevyřešenému případu vraždy mladé ženy, která byla nalezená v parku na Karlově náměstí. Měla zlomený vaz. Cizí otisky se nikde nenašly. Chyběla jí kabelka. Dost dlouho trvalo, než byla ověřená její totožnost. Nakonec se zjistilo, že její otisky jsou v databázi. Byla už jednou trestaná pro krádež. Okradla kunčafta o peníze a hodinky. Právě hodinky ji usvědčily. Byla odsouzená ke třem letům nepodmíněně s přihlédnutím k její prostituci. Sotva ji propustili, vrhla se zase na své řemeslo. Za dva roky ji někdo zabil.

Jaroslav zíral na fakta. „Zvláštní,“ pomyslel si. „Připadá mi to moc strohé. Jeden mladý život je zmařený. Celý příběh se vejde na pár stránek papíru.“

„Už jsme tady,“ vyrušil ho z rozjímání velitel. „Vidím, že jste nezahálel. Tenhle případ nás docela trápí. Zatím jsme s ním nehnuli. Teď máme zase vraždu mladé ženy.“

„Obrovská štabajzna,“ přidal se Radim. „Mladý ženský by se neměly mordovat,“ povzdychl si.

„Starý jo?“ zeptal se s úsměvem Jaroslav.

„Ty už si užily. Není proč litovat,“ zafilozofoval Radim.

Kapitán po něm střelil pohledem: „Věnujou se radši protokolu. Nebo umělec převezme vaši práci. Pak už vás nikde nezaměstnají. Ani u divadla, že pane Jaroslave?“ řekl vážně kapitán Váchal.

„Pokud by měl talent...“ pokrčil rameny Jaroslav.

Otevřely se dveře: „Mám tady fotky, jak jste chtěl. Jsou ještě horší. Krásná holka. Škoda,“ nakoukl fotograf. Položil štos fotek na stůl před Jaroslava. Pak zmizel.

Jaroslav automaticky zvedl oči. Podíval se na fotky. Zbledl. „Co... to... je?“ vykoktal. Několikrát polkl. Rychle se zvedl. Utíkal na záchod. Zvracel.

Za chvíli se pomalu vrátil.

Kapitán ho zkoumal: „Už je líp? Nic si z toho nedělejte. Tohle jsme si zažili všichni. Mladej ještě dneska nebyl ve své kůži. Přitom tady dělá pár let.“

„Už jsem v pořádku. Jen jsem nečekal takovou hrůzu. Obdivuju vás, že se dokážete zabývat tak děsivými věcmi každý den.“ Jaroslav cítil, že se ještě chvěje po celém těle. Nechtěl nic dát najevo.

„Člověk si zvykne,“ prohodil kapitán Váchal. „Jsou ještě horší povolání. Třeba pohřební služba. Ti mají mrtvá těla dnes a denně. My občas máme dobrý pocit, když se podaří vyřešit případ. Pomůžte to pozůstalým. Líp se s tragédií vyrovnají, když vědí přesně, co se stalo.“

„Máte pravdu.“ Jaroslav nemohl od fotky odtrhnout oči. Jako kdyby ho ta žena fascinovala.

Radim přistoupil k jeho stolu. Vzal celý štos fotek. Najednou se mu vysmekly z ruky a slétly na zem. Jaroslav se automaticky shýbl. Chtěl začít sbírat.

Uviděl však celou hrůzu zblízka.

Mrtvá žena byla nafocená ze všech možných úhlů. Nyní Jaroslav viděl přesně všechny detaily krásné ženy, z které trčí dlouhá rukojeť nože. Nůž byl zapíchnutý uprostřed břicha. Žena byla oděná v průsvitném negligé. Tvářila se mile. Přesto celá scénérie připomínala bohyni pomsty Nemesis. Ve své ubohé smrti vypadala majestátně. I kaluž krve, která se držela na břiše i stékala na postel, působila jako úžasná dekorace.

„Je v tom celém něco divadelního. Efektního,“ mumlal si Jaroslav potichu.

„Měl jste vidět místo činu,“ spustil Radim. „Mě samotného to na pár vteřin dostalo. Něco tak silného se často nevidí,“ líčil herci Radim.

„Přišla mi na tom katafalku jako královna, která je už mimo čas a prostor. Jako kdyby se nám vysmívala, že stejně nic neodhalíme. Kdyby byla živá, stála by za hřích,“ zašeptal Jaroslavovi.

„O mrtvých jen dobře,“ napomenul ho kapitán. „Už máte sepsaný protokol o šetření na místě?“

„Pracuju na tom.“

„Myslíte si, pane kapitáne, že vypátráte, co se jí stalo? Teda vlastně kdo jí to udělal?“ zeptal se Jaroslav.

„Určitě. Vrazi jsou většinou naivní. Nechají nám spoustu stop.“

„Přece existují dokonalé zločiny. Nebo ne?“

„Milý pane Jaroslave, je jasné, že jste pouhý civil. Není jednoduché naplánovat dokonalý zločin. Jiná věc pak je dokonale ho provést.“

„Proč je to tak těžké?“

„Naplánujete si zdánlivě dokonalou vraždu. Pak se vám do toho namotá náhoda. Často máme užitek z náhody. Sousedka se podívá z okna, zrovna když ten dotyčný zvedá ruku, aby svou družku zabil. Nebýt toho, že je horko, že oběť vytáhla žaluzie a otevřela okno, nikdy by k ní do bytu sousedka neviděla,“ vysvětloval kapitán.

„No jo, ale to je blbá náhoda. Určitě se neodehraje vždycky.“

„Máte pravdu. Pak pro nás hraje neznalost věcí. Pachatel je naivní. Nevzpomene si na otisky prstů. Pokud si vzpomene před odchodem, myslí si, že utřít kliku a vypínač postačí.“

„Ne? Proč to nestačí?“

„Protože si předtím vrah natočil vodu do skleničky. Napil se z ní. Na skleničce mohou zůstat jeho sliny. I s DNA. Klec brzy zaklapne.

Většinou se jedná o známé firmy, které máme v databázi. Pokud nejsou u nás, má je třeba Interpol.“

„To je zlý. Myslím pro padouchy a vrahy,“ pronesl Jaroslav.

„Snad je nelitujete?“

„Možná trošku jo. Třeba jsou nemocní. Pak za své jednání nemohou.“

„K tomu může přihlédnout soud. Na konečné verdikty nemáme vliv. Naši starostí je předat taková fakta získaná legálním způsobem, aby je obhajoba nemohla roznést na kopytech. Jak rozhodne soud, už není naše věc.“

„Nezávidím vám. Nemohl bych vaši truchlivou práci dělat.“

„Ani se mi nezdá, že by byla tak depresivní. Někdy je pátrání zdoluhavé. Naše objasněnost je lepší než v okolních oblastech.“

„Myslíte si, že dokonalý zločin neexistuje?“

„Možná ano. Ale rozhodně se nemůže jednat o laika. Musí to být zkušený profík. Nesmí se na místě ničeho dotknout. Nic tam nesmí nechat. Třeba jít na záchod je holý nesmysl. Něco ukrást je začátečnická chyba. Pokud právě krádež není podstatou celé záležitosti. Pak se to ovšem těžko maskuje. Horké zboží jde hluboko pod cenu.“

„Co když si někdo pozve slečnu domů. Pak se stane třeba nehoda. Nebo ho začne provokovat. On do ní strčí. Ona si rozbije hlavu o roh stolu. Neštěstí je na světě.“

„Pokud chce vrah vraždit, nebo je možné, že se večer takhle zvrtně, nikdy by si neměl zvát svou budoucí oběť domů. Jak potom vysvětlíte, že jste jí nechťel ublížit, když jste do ní strčil. Těžko vám někdo uvěří, že jste do ní strčil z lásky,“ řekl kapitán.

„Ale jak mi někdo dokáže, že jsem do ní strčil? Třeba se smekla. Upadla sama.“

„Existují důkazy,“ usmál se kapitán naivním představám herce Jaroslava.

„Jaké důkazy? Kamery tam nejsou. Není svědek.“

„Ale ano, je. Pokud do ní strčíte, udělají se jí na pažích, nebo kde jste se jí dotkl, modřiny. Jsou vidět. Usvědčí vás velikost rukou, prstů. Možná se najde i otisk na jejím nehtu. Nebo se pak na vás najde její vlas. Nebo na místě činu vypadne váš vlas. To se nedá uhlídat. Už si pak můžete být jistý, že vás dříve nebo později dostanou.“

„Vy tvrdíte, že je nejlepší zabít někoho v jeho bytě. Ničeho se tam nedotknout. Nejít na záchod. Nejíst. Nepít. Nekouřit.“

„Ještě tam můžete nechat stopy bot. Zvlášť, pokud venku prší. Taky vás nikdo nesmí vidět tam vcházet. Ani vycházet. Není to vůbec jednoduché.“

„Ne. Není to jednoduché. Je to ale velmi zajímavé. Bude se mi hrát daleko líp s těmito znalostmi. Budu vědět, čeho si všímat.“

„Postupně se dozvíte o naší práci daleko víc. Jen o ní nesmíte s nikým mluvit. Pokud budete psát scénář, musíte nám ho dát ke schválení dřív, než ho komukoliv ukážete,“ řekl vážně kapitán.

„Spolehněte se. Chápu,“ souhlasil Jaroslav.

Doma Jaroslav dlouho seděl. Hleděl do zdi. Ani si neuvědomil, že pustil televizi. Dávali horor. Jedna mladá žena se tam pronikavě výsměšně smála. Ten smích mu byl povědomý. Jen si nemohl vzpomenout, co mu připomínal. Byl jako ve snách.

Celou noc proseděl v křesle.

Možná si na chvíli zdřímnul. Nebyl si jistý.

Ráno se umyl. Vypravil se na kriminálku.

Kapitán ho nadšeně přivítal: „Vida, vida, naši umělci nejsou žádná měkkota. Výborně. Jen tak dál, umělče. Už jsem myslel, že nás opouštíte.“

Zazvonil telefon.

Jaroslav sebou trhnul.

„Kapitán Váchal. Á, to jste vy, Vandi, neříkejte mi, že už máte nějaké stopy?“ Významně se usmál na stážistu.

„Jak to víte, kapitáne? Jasně že mám. Jinak bych si ani nedovolila vás rušit,“ smála se.

„Vy můžete rušit kdykoliv.“

„Abych to nezamluvila. Máme stopu právě boty číslo čtyřicet pět. Patrně od kožené obuvi. Zatím to není ověřeno. Bota má traktorový vzor na podrážce. Stopa je jasná. Ještě musíme určit, komu patří. Pokud se nám dostane do rukou, určitě na ní budou nějaké zbytky krve. I kdyby nebyly viditelné pouhým okem. Důležitá je podrážka. Na pravé botě na pravém okraji vzadu je vylomený kousíček vzorku. Jestliže ji získáme, můžeme jednoznačně říct, že vlastník byl na místě činu. Patrně si nevšiml, že šlápl do krve. Vražda asi nebyla plánovaná. Nebo se jedná o vraha amatéra. Na noži jsou otisky rozmazané. Zatím se nám z toho nepodařilo nic vyhodnotit jako důkaz. Jsou neprůkazné.“

„Rozumím. Jakmile určíte správnou obuv, dejte mi hned vědět.“

„Určitě. Mějte se. Jo, pozdravuje vás Mráček. Už se mu zase stýská po vašich společných obědech. Spíš si myslím, že po žebírkách a bučku. I když vaše společnost je velmi příjemná,“ smála se.

„Tohle byla šéfová laborek. Vanda Mráčková, za svobodna Mráková. Její manžel, patolog, je výborný lékař. Už jsem včera myslel, že ho k vám budu muset volat. Byl jste velmi bledý. Fotky z místa činu na vás silně působily. Ale zvládl jste to,“ pochválil Jaroslava kapitán.

„Mladej, máme stopu boty v krvi zavražděné. Velikost čtyřicet pět. Patrně mužská. Může to být velmi důležitý důkaz. Ještě se musí určit, komu patří.“

Chvilí si něco psal.

Pak se obrátil na Jaroslava: „Vidíte názorně, jak to tady chodí. Spolupracujeme, vyhodnocujeme. Vše zapisujeme, aby se nic neztratilo, na nic nezapomnělo. Taky musíme přemýšlet. Spojovat, hledat souvislosti. Jak říkám, moc legrace tady nezažijete. Vy jste, myslím, spíš komik, ne?“

„No...“, zaváhal bledý herec.

Kapitán se obrátil na kolegu: „Kouknou, mladej, vezmou portrét oběti. Oběhnou partaje v domě. Pak budou pátrat v kruzích stále širších, už to znají. Vezmou s sebou pana Sýkoru. Ať pozná i tuhle stránku pátrání. Koukám, že mu čerstvý vzduch prospěje. Potřebujeme svědky – kdo ji navštěvoval, kdo ji viděl naposledy, kde se zdržovala, jaké měla amanty... tohle přece už je jasné. Kouknou přinést výsledky.“

„Provedu, pane kapitáne,“ nadšeně vyskočil Radim. Možná si sliboval ze společnosti s hercem nějaké veselé příhody z natáčení.

Jaroslav se zvedl bez nadšení. V duchu si říkal: „Plním svůj úkol. Nějak se nemůžu probrat k životu. Jako kdyby mě něco změnilo. Ale co? Přece nebudu bláznit kvůli nějaké mrtvé ženské, kterou ani neznám. Viděl jsem ji už včera. Měl bych být dávno v pohodě. Asi potřebuju na vzduch,“ vyrazil s mladým na obchůzku.

Obchůzky

Začali v domě oběti.

Zvonili od bytu k bytu.

Všichni jen krčili rameny.

Paní, která bydlela v přízemí, se rozpovídala.

„Ani se neptejte, co byla zač. Já bejt majitel, vylila bych jí pérka jedna dvě. Víte, jak si vydělávala? Prej vodila turisty po Praze. Nevím, koho si kam vodila, ale mě nikdo vodit za nos nebude. Do bytu chodili většinou sami. Víte, je to vostuda pro celej barák. Věděla jsem, že to nemůže dobře dopadnout. Asi nakonec někomu nedala, nebo jen trošku. Bylo to. Katastrofa hotová. Nebo začala někoho uhánět, co já vím.“

„Netušíte, kdo u ní byl na návštěvě v osudný den?“

„To jste řek krásně – osudný den! Von to byl hlavně ostudný den. Někoho tam měla. Najednou velkej křik. Byla jsem na dvoře všet prádlo. Všechno nebylo slyšet,“ řekla smutně. „Ale dost na to, abych si udělala vobrázek. Nějaká fuchtle vychrtlá na ni řvala ‚mýho starýho nikdo muchlat nebude‘. Co z toho mohlo vzejít? Určitě nic dobrýho.“

Jaroslav sledoval paní Hniličkovou, jak se jim představila, s nadšením. Celý pookřál. „Tohle je študýrka pro některé herečky. Úžasné.“ Očka mu svítila. Byl zase ve své kůži.

„Nevíte jméno toho muže nebo jeho ženy?“

„Nevím. Vím jen, že bydlí spolu někde v Ječný. Když jdete od Pavláku po levý straně. Asi uprostřed. Zrovna proti tramvajový zastávce. Myslím, že von je Zakyslý.“

„Jak to myslíte?“

„No, normálně. Zakyslý. Jestli je vona taky Zakyslá, to fakt nevím. Viděla jsem ji prvně. Jéžíšmariá!“ vykřikla. Zmizela v bytě.

Oba muži nervózně přešlapovali na chodbě.

Za chvíli se objevila: „Promiňte, málem mi přetekla vana. Teď mi jde noční proud. I když je poledne. Musím se koupat, jen když jde noční proud. Aby se dceři ještě nahřál bojler. Ta by mi dala, kdyby neměla teplou vodu, až přijde ulítaná z práce. Pingluje naproti v hospodě.“

„Ona taky viděla tu fuchtli... tu paní, co se hádala s obětí?“

„Kdepak. Chodí domů kolem půlnoci. Tohle bylo kolem voběda. Vona se nehádala s obětí.“

„Ne? Říkala jste přece, že u ní byl její starej... její pán. Ona řvala na oběť, že jí ho muchlovat nebude.“

„No to jó. Ale v tu chvíli to ještě nebyla oběť. Byla živá až dost. Nenechala si nic líbit. Pustila se do ní. Viděla jsem to. Byly otevřené dveře od bytu. Pane, rvaly se jako koně.“

„Proč jste nezavolala policii?“

„Prosím vás proč? Kvůli pár chlupům z těch jejich horkejch palic? Vysmáli by se mi.“

„Jak celá ta mela skončila?“

„No jak. Jednoduše. Vobjevil se ten Zakyslej. Vobešel je. Normálně zmizel jak smrad. Vobě zůstaly s hubama vodevřenejma. Měl